

UNDERVISNINGSS
MINISTERIET

Ministeren

Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Tlf.: 33 92 50 00
E-mail: uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR-nr.: 20453044

Undervisningsudvalget
Christiansborg

22. juni 2018
Sagsnr.:18/07368

Svar på spørgsmål 299 (Alm. del):

I brev af 31. maj 2018 har udvalget efter ønske fra ikkemedlem af udvalget (MFU) Martin Henriksen (DF) stillet mig følgende spørgsmål:

Spørgsmål 299:

”Vil undervisningsministeren – med bidrag fra uddannelses- og forskningsministeren – redegøre for, om udenlandske børn og unge uden lovligt ophold i Danmark kan tilmeldes undervisning i folkeskole, gymnasium, erhvervsskole eller videregående uddannelser. I bekræftende fald bedes det oplyst, hvordan det kan forekomme, hvordan skoler og undervisningsinstitutioner holder styr på elever uden cpr-nr., hvordan indberetninger til det offentlige foregår og hvordan tilskud modtages?”

Svar:

Det er i lovgivningen for de enkelte uddannelser eller undervisningsforløb nærmere reguleret, hvilke optagelseskrav og/eller -kriterier eller målgruppe de enkelte tilbud har.

Der er som udgangspunkt ikke i uddannelseslovgivningen fastsat udtrykkelige regler om krav til statsborgerskab eller opholdstilladelse for, at der kan ske optagelse.

Uddannelseslovgivningen bygger på den implicite forudsætning, at de elever og kursister, der søger om optagelse på en uddannelse eller et undervisningsforløb, har lovligt ophold i landet. Der er således i bestemmelserne ikke en særlig regulering med henblik på personer, der har illegalt ophold i landet.

Folkeskolen

Folkeskolen er et kommunalt anliggende. Det er således kommunalbestyrelsen, der i overensstemmelse med folkeskoleloven tager stilling til elevens optagelse i folkeskolen.

Ifølge folkeskoleloven er alle børn, der bor fast her i landet, omfattet af lovens bestemmelser om undervisningspligt. Det samme gælder børn, der skal opholde sig her i landet i mindst 6 måneder. Bestemmelserne gælder, uanset om barnet er dansk statsborger eller har statsborgerskab i et andet land. Det afgørende er, at barnet har bopæl i Danmark, eller at barnets ophold er bestemt til at vare mindst 6 måneder. Er opholdet oprindeligt ikke bestemt til at vare i mindst 6 måneder, indtræder undervisningspligten først fra det tidspunkt, hvor det senere alligevel viser sig at skulle vare mindst 6 måneder.

Seks måneders-kravet skal generelt fortolkes til gavn for barnet, da det er folkeskolens opgave at sikre grunduddannelse til alle børn med bopæl her i landet.

Folkeskolelovens bestemmelser gælder ikke, hvis børnene er omfattet af undervisningspligt i medfør af anden lovgivning som f.eks. udlændingelovens § 42 g om børn af asylansøgere. Børn, for hvem der er indgivet ansøgning om opholdstilladelse på andet grundlag end asyl, er ikke omfattet af udlændingelovgivningens regler om undervisningspligt. Disse børn anses normalt for omfattet af den almindelige undervisningspligt i henhold til folkeskoleloven.

Bestemmelserne om undervisningspligt, indskrivning og optagelse i folkeskolen fremgår af kapitel 5 i lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 1510 af 14. december 2017 med senere ændringer.

De gymnasiale uddannelser

Alle ansøgere til gymnasiale uddannelser, der lever op til en række nærmere definerede krav, herunder kvalifikationskrav til forudgående undervisning og prøver, har retskrav på optagelse på en gymnasial uddannelse. Hvis en ansøger ikke har retskrav på optagelse på en gymnasial uddannelse, kan ansøgeren optages på baggrund af en konkret vurdering ud fra en optagelsesprøve og en optagelsessamtale. I vurderingen inddrages ansøgerens faglige, sociale og personlige forudsætninger for at kunne påbegynde og gennemføre uddannelsen.

I forbindelse med optagelse ses der som udgangspunkt ikke på en ansøgers opholdsgrundlag, når optagelsesspørgsmålet vurderes. I forhold til udenlandske unge uden lovligt ophold i Danmark må det dog antages, at det i praksis ikke vil være muligt for sådanne ansøgere at opfylde samtlige betingelser for at have retskrav på optagelse på en gymnasial uddannelse. En udenlandsk ung uden lovligt ophold i Danmark, der søger om optagelse på en gymnasial uddannelse, vil således i realiteten skulle underkastes en konkret vurdering på baggrund af en optagelsesprøve og en optagelsessamtale. For at kunne optages på baggrund af en konkret vurdering skal man blandt andet have tilstrækkelige dansk kundskaber, og man skal have til hensigt at gennemføre hele uddannelsesforlø-

bet/undervisningsforløbet. Det antages på denne baggrund, at en institutionsleder vil have vanskeligt ved at optage en ansøger på en gymnasial uddannelse, hvis ansøgeren ikke har lovligt ophold i landet.

I forhold til administration af elever og tilskudsudbetaling så gælder der en række fælles regler for gymnasial uddannelser og erhvervsuddannelser samt de elementer af erhvervsgrunduddannelse og ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, som i henhold til uddannelsesplanen leveres af almene gymnasier, VUC eller erhvervsskoler.

Institutionerne administrerer registrering af elever, herunder cpr-numre, og indberetter deres tilskudsberettigede aktivitet (antal årselever) til Undervisningsministeriet. Der indgår ikke cpr-numre i institutionernes indberetning til Undervisningsministeriet. Tilskuddet til den enkelte institution beregnes på grundlag af institutionens indberetning af tilskudsberettiget aktivitet samt de på finansloven fastsatte takster for den pågældende aktivitet. Det er endvidere et krav, at den enkelte institution skal gennemføre en kontrol af den indberettede aktivitet og det modtagne tilskud, samt at resultatet af denne tilskudskontrol skal afrapporteres til Undervisningsministeriet og være påtegnet af institutionens ledelse og af institutionens revisor.

Erhvervsuddannelser

Alle unge, der har opfyldt undervisningspligten efter folkeskoleloven, har adgang til en erhvervsuddannelse. Adgang i umiddelbar forlængelse af 9. eller 10. klasse forudsætter, at eleven har de faglige, personlige og sociale forudsætninger, der er nødvendige for at gennemføre en erhvervsuddannelse.

Der kan herudover for de enkelte erhvervsuddannelser være fastsat særlige kvalifikationskrav. Det bemærke, at for at kunne gennemføre de fleste erhvervsuddannelser skal eleven indgå en uddannelsesaftale med en arbejdsgiver eller kunne indgå en sådan.

Særligt for udenlandske elever på en erhvervsuddannelse gælder dog, at de kun indgår i grundlaget for statstilskud til uddannelsesinstitutionen, hvis eleven:

- Er meddelt tidsbegrænset opholdstilladelse eller tidsbegrænset opholdstilladelse med mulighed for varigt ophold i Danmark.
- Er meddelt opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 m som medfølgende barn af en udlænding, som dels er statsborger i et land, der ikke er tilsluttet Den Europæiske Union eller omfattet af EØS-aftalen, dels er meddelt opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 a. En udenlandsk elev, hvis forældres opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 a ophører efter tidspunktet for påbegyndelsen af uddannelsen, indgår fortsat i grundlaget for statstilskud.

- Er udvekslet med danske elever efter aftale mellem institutionen og en institution i udlandet.
- Efter EU-retten, herunder EØS-aftalen, eller internationale aftaler, som Danmark har indgået, har krav på ligestilling med danske statsborgere.

Udbud af erhvervsuddannelse til andre udenlandske elever sker efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed, hvorefter eleven skal betale for undervisningen.

Uddannelsesinstitutionerne er således forpligtiget til at undersøge, hvorvidt en elev kan udløse statstilskud fra staten, eller om eleven skal betale for sin uddannelse selv.

Optagelsesreglerne til erhvervsuddannelserne er fastsat i kapitel 2 i lov om erhvervsuddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 282 af 18. april 2018, og i bekendtgørelse nr. 286 af 18. april 2018 om erhvervsuddannelser. De nævnte tilskudsregler er fastsat i samme lovs § 19 og § 15 i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1269 af 29. november 2017.

Erhvervsgrunduddannelse (egu)

For at blive optaget til en egu skal eleven være omfattet af en målgruppe. Denne målgruppe består af personer, som

- er under 30 år,
- bor i kommunen,
- ikke er under uddannelse, herunder i produktionsskoleforløb, eller i beskæftigelse og
- ikke har forudsætninger for umiddelbart at gennemføre en anden kompetencegivende ungdomsuddannelse.

Det er den pågældende persons bopælskommune, som foretager visitationen af eleverne, hvorfor skolerne ikke kan foretage en selvstændig vurdering af elevernes ret til optagelse til en egu.

Optagelsesreglerne til egu er fastsat i lov om erhvervsgrunduddannelse m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 738 af 20. juni 2016.

De videregående uddannelser

Uddannelses- og forskningsministeren har oplyst det følgende:

”Uddannelses- og Forskningsministeriet bidrog sammen med andre fagministerier til justitsministerens besvarelse af 8. april 2014 af spørgsmål nr. 332 (Alm. del) fra Folketingets Udvalg for Udlændinge og Integrationspolitik, FT 2013-14. Spørgsmål 332 blev stillet den 14. februar 2014.

I den forbindelse oplyste Uddannelses- og Forskningsministeriet det følgende, som jeg kan henholde mig til:

”Adgang til en videregående uddannelse i Danmark forudsætter en adgangsgivende gymnasial eksamen. Der kan endvidere være krav om opfyldelse af specifikke adgangskrav og/eller adgangsprøver samt karakterkrav.

Afgørelse om optagelse på videregående uddannelser i Danmark træffes af den enkelte uddannelsesinstitution i henhold til det regelsæt, der gælder for denne videregående uddannelsesinstitution og den omhandlede videregående uddannelse, herunder erhvervsakademi-, professionsbachelor-, diplom-, bachelor-, kandidat-, master- og ph.d.-uddannelser m.v.

Ansøgerens opholdsgrundlag i Danmark indgår ikke i afgørelsen af, om ansøgeren kan tildeles en studieplads.

Ved ansøgning om optagelse på en videregående uddannelse, hvor optaget koordineres af Den Koordinerede Tilmelding, skal ansøgeren i ansøgningsskemaet oplyse, om vedkommende er dansk statsborger eller udenlandsk statsborger (udenlandske statsborgere skal i så fald angive en landekode). Oplysning om statsborgerskab anvendes til at afgøre, om ansøgeren skal opkræves deltagerbetaling, hvilket er tilfældet, hvis ansøgeren har statsborgerskab uden for EU/EØS-området. Endvidere anvendes oplysning om statsborgerskab til statistiske formål.

Det bemærkes hertil, at en videregående uddannelsesinstitution kan oprette en særlig kvote for optagelse af ansøgere, der har en udenlandsk adgangsgivende eksamen, og hvor ansøgeren har behov for opholdstilladelse med henblik på at deltage i en uddannelse (betegnes "kvote 3").

Ved behandlingen af en ansøgning om SU fra en udenlandsk statsborger undersøges det i Udlændingestyrelsens register, om ansøger har et lovligt opholdsgrundlag i Danmark. Hvis ansøger ikke har et lovligt opholdsgrundlag i Danmark, gives der afslag på ansøgningen om SU.”

I forlængelse heraf kan jeg oplyse, at det ikke indgår i beregningen af de tilskud, herunder aktivitetsbestemte tilskud (taxametertilskud), som de videregående uddannelsesinstitutioner modtager, om studerende ved institutionen har opholdstilladelse. For så vidt angår opkrævning af deltagerbetaling på baggrund af statsborgerskab uden for EU/EØS-området kan jeg henvise til det ovenfor anførte.”

Med venlig hilsen

Merete Riisager